No 1948 Zaterdag 14 Mei 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

OPENINGSREDE

VAN ZIJNE EXCELLENTIE

Gouverneur O. L. Helfrich.

Mijnheer de Voorzitter,

Mijne Heeren, Leden van den Kolonialen Raad,

Het is mij wederom een voorrecht in Uw midden te zijn, om straks ingevolge artikel 77 van het Reglement op het Beleid der Regeering in deze kolonie Uwe vergadering voor het nieuwe zittingjaar te kunnen openen.

Mijne Heeren. Een terugblik werpend op het afgeloopen tijdvak vertoont het ons op de eerste plaats een verre van bemoedigend beeld in economisch opzicht.

Liet het zich in de eerste maanden van 1920 aanzien, dat de handel zich zou blijven ontwikkelen, de malaise, welke zich begin Augustus van dat jaar in Amerika openbaarde, liet uitteraard niet na, haar terugslag in deze kolonie te doen gevoelen; voorraden, vooral van manufacturen, welke tegen hooge prijzen waren ingevoerd, moesten bij de ingetreden daling van de prijzen beneden den inkoopsprijs van de hand worden gedaan. Voegt daaraan nog toe de enorme teruggang der suikerprijzen, — men weet hoe menigeen in de kolonie bij de suikerondernemingen in Cuba geïnteresseerd is, — zoomede de daling van de koffieprijzen, voornamelijk in Venezuela, dan laat het zich verklaren waarom de economische toestand over het algemeen bedenkelijk is geworden.

Een oppervlakkige vergelijking van de totaalcijfers van in- en uitvoer over 1919 en 1920 zoude allicht de conclusie wettigen van het tegendeel van het hiervoren gereleveerde. Immers in 1920 bedroeg de invoer pl. m. f. 9.600.000 en de uitvoer pl. m. f. 5.800.000 meer dan in 1919. Bij een nadere ontleding van de statistieken zal echter aldra blijken, dat tot de verhooging van het invoercijfer in het bijzonder heeft bijgedragen de waarde van de artikelen: ruwe olie, manufacturen, steenkolen, machinerieën, tarwe- en roggemeel, maismeel, uitmakende eene vermeerdering respectievelijk van ± f. 3.800.000, ± f 700.000, ± f 625.000, ± f 450.000, ± f 415.000, ± f 300.000; terwijl de toeneming van het uitvoercijfer verklaard wordt inz. door ruimer uitvoer van olieproducten, phosphorzure kalk, steenkolen, zout (hoofdzakelijk tengevolge van de mislukking van den zoutoogst in Columbia), eene vermeerdering aangevende respectievelijk van ± f 3.300.000, ± f 1.650.000, ± f 825.000, ± f 35.000.

De doorvoer bleef in 1920: 10.682 ton beneden 1919, hoofdzakelijk toe te schrijven aan de crisis, welke de handel van de naburige republieken sinds het einde van 1920 doormaakt.

De aanhoudende droogte in het plantseizoen was oorzaak, dat op de Benedenwindsche eilanden de oogst van mais geheel mislukte, en van dien van rank- en peulvruchten betrekkelijk weinig terecht kwam. Geen voeder was er bijna voor het vee, waardoor een niet onbeduidende sterfte onder den stapel plaats vond. Om die zooveel mogelijk te voorkomen, moest tijdig voor opruiming worden zorg gedragen.

De emigratie, welke vooral naar Cuba en Santo Domingo bleef aanhouden, bedreigde inz. het z.g. groot landbouwbedrijf, terwijl ook in verschillende takken van industrie het gebrek aan werkvolk werd gevoeld.

Op de Bovenwindsche eilanden was de toestand niet veel beter, in het bijzonder voor de eilanden St. Martin en St. Eustatius mede een gevolg van de sterke daling der katoenprijzen.

Het scheepvaartverkeer middels groote stoomers bleef zich echter ontwikkelen niettegenstaande de geringe vrachten als een gevolg van den cristoestand in de omringende landen, van de lage valutas en de vrij hooge arbeidsloonen, welke verband houden met de emigratie, een en ander toe te schrijven aan de voordeelen, welke onze haven aanbiedt niet in het minst waar 't het bunkeren van olie en steenkolen betreft.

Behalve door de geregelde lijnen werd Willemstad op ongezette tijden bezocht door stoomers van verschillende Nederlandsche en Zweedsche maatschappijen, welke phosphorzure kalk van Santa Barbara innamen. Voor den eersten keer na den oorlog deed een Duitsche stoomer met phosphaatlading onze haven aan.

In 1920 liepen te Willemstad binnen 580 stoomschepen met 2.195.298 M3. netto inhoud tegen 384 met 1.336.547 M3. netto inhoud in 1919, verder 1066 zeilschepen met 260.158 M3. netto inhoud tegen 1293 met 193.067 M3. netto inhoud in 1919.

Een geregelde vaart op Maracaibo werd door drie stoomschepen onderhouden, welke de schoeners een niet onbelangrijke concurrentie aandeden.

De *Curaçaosche Petroleum Maatschappij* kon door de uitbreiding van de vloot der *Curaçaosche Scheepvaartmaatschappij*, welke op ultimo April 1920 bestond uit 3 sleepbooten, 4 lichters, 5 motortankschepen, 3 stoomtankschepen en 1 stoomvrachtschip (voor verpakte producten onderweg naar Curaçao), meer geregeld hare producten betrekken. Voor het dokken en herstellen van die schepen werd een begin gemaakt met den aanleg van een sleephelling.

De twee olietanks van de *West-Indian Oil Company* werden in gebruik gesteld.

Het bedrijf op de scheepstimmerwerven nam toe. Te Willemstad werden gebouwd 6 schoeners, waaronder een driemastschoener, een kotter en een lichter; te Aruba 3 schoeners en te Bonaire 2 schoeners en 10 kotters.

In 1920 leed onze vloot een verlies door de schipbreuk van de *Anita* en de *Electra*, de eerste met een lading van phosphorzure kalk op weg van Santa Barbara naar Engeland, de tweede met een lading zout van Curaçao naar Trinidad. Menschenlevens vielen daarbij niet te betreuren.

Een algeheele definitieve beslissing op het voorstel betrekking hebbende op de te treffen maatregelen in het belang van de ontwikkeling van de havenbedrijf is nog niet genomen, evenmin ten aanzien van een afdoende verbetering in de zoo gebrekkige communicatie tusschen het hoofdeiland en de Bovenwindsche eilanden.

De opening van het station voor draadlooze telegrafie op St. Martin N. G. zal eerst kunnen plaats vinden na uitzending van het benoodigde personeel.

Met ingang van 1 Juni 1920 werd de leiding van den weerkundigen dienst in de kolonie opgedragen aan den landbouwkundige, nadat op dienzelfden datum door het Bestuur dezer kolonie van de Regeering der Vereenigde Staten van Amerika werd overgenomen het tot dien tijd hier gevestigd station van het Amerikaansche *Weather Bureau* te Washington.

Op Noorwestpunt van Aruba werd een nieuw lichttoestel geplaatst; mogen deze verbetering het scheepvaart verkeer met het eiland bevorderen.

Met de uitvoering der verdere plannen ter economische verheffing van de kolonie zal, naar vertrouwd wordt, spoedigst een aanvang kunnen worden gemaakt.

De *Mijnmaatschappij „Curaçao"* vond voor haar product steeds een afzetgebied in Europa. Door gebrek aan werkvolk was de maatschappij niet altijd in staat den voorgenomen uitvoer te doen plaats vinden.

Gedurende 1920 ondervond de *Eerste Sisal Cultuurmaatschappij* belangrijke tegenslag. De ontvezeling moest als een gevolg van de droogte worden gestaakt, en ten laatste moest, wegens gebrek aan bedrijfskapitaal, het geheele werk op de onderneming worden stop gezet.

De Cultuurmaatschappij der Nederlandsche Antillen te St. Eustatius, welke voor de Statiaansche bevolking van belang moet worden geacht, zal, om haar bedrijf te kunnen voortzetten, van gouvernementswege worden ondersteund.

De hoedenvlechtindustrie kan aan de vrouwelijke bevolking een bestaanmiddel opleveren. Gaandeweg blijkt, dat die industrie zich zal moeten ontwikkelen op coöperatieven grondslag.

Het aandeel uitgevoerde hoeden bedroeg 127,056 dozijn ter waarde van f. 700.952 in 1920 tegen 149,432 dozijn ter waarde van f 628.703 in 1919.

De vereeniging *Huisvlijt* mocht op zeer bevredigende resultaten wijzen. Een ruilhandel werd met de Vereeniging *Huisarbeid* te Paramaribo geopend, betrekkingen werden aangeknoopt met de Vereeniging *Tesselschade* in het Moederland, terwijl reeds om een inzending voor de Jaarbeurs in 1921 werd verzocht. De financieele toestand der Vereeniging kan gunstig worden genoemd. Geldsubsidie werd voor f 1100 's maands omgezet.

Het Albertinapark kon zich ook in het afgeloopen zittingjaar in een druk vreemdelingenbezoek verheugen; de afzet van de opgemaakte, in hoofdzaak ingevoerde, veeren, noemt toe.

De toestand van het bankwezen was nog niet bevredigend. Immers niet alleen werkte de vrij belangrijke subsidie, welke het Moederland aan onze kolonie moest geven, mede om den koers van den Nederlandschen gulden sterk te doen dalen, maar ook de algemeene teruggang van alle valutas droeg het zijne daartoe bij.

Het is mij aangenaam te kunnen constateeren, dat ten opzichte van de voedselvoorziening de zaken zich sedert dermate hebben genormaliseerd, dat ik het met mijne verantwoordelijkheid overeen heb kunnen brengen de voorziening van Gouvernementswege van de allereerste volksvoedingsmiddelen te staken. Het wordt echter nog een eisch der voorzichtigheid geacht de wettelijke voorzieningen, welke op dit stuk in het leven zijn geroepen, te bestendigen, opdat, mocht onverhoopt ingrijpen van bestuurswege wederom noodzakelijk blijken, groote verliezen voor de koloniale kas worden vermeden.

De watervoorziening baarde wederom veel zorgen aan het Bestuur. Gelukkig brachten de regens, welke vooral in het laatste gedeelte van Maart en in de eerste helft van April vielen, in den toestand eene verandering ten goede. Hier en daar op Curaçao, waarmen dammen heeft, gaf de regen zelfs weer mood aan de planters om opnieuw rankvruchten, mais en feterita aan te planten.

Nu de aangevraagde mijningenieur binnenkort zal arriveeren, zal de waterquaestie, naar gehoopt wordt, eindelijk deugdelijk onder de oogen kunnen worden gezien.

De kolonie bleef ook gedurende het verloopen zittingjaar voor rampen gespaard en werden rust en orde niet, althans niet noemenswaard, verstoord.

De gezondheidstoestand was over het algemeen verre van bevredigend. Influenza en buikaandoeningen deden zich allerwege voor.

Een heftige dysenterie-epidemie werd in October a. p. op het eiland St. Eustatius geconstateerd, welke vele slachtoffers maakte. Een mazelen-epidemie brak op de Benedenwindsche eilanden uit van Juni-November a. p., terwijl vele gevallen van scheurbuik, voor op Aruba en Bonaire, voorkwamen.

De verhouding tusschen onze kolonie en de omringende republieken was gelukkig steeds vriendschappelijk. Van 7 - 20 April verbleef het Hoofd der kolonie in Venezuela, gevolg gevende aan de zeer gewaardeerde uitnoodiging van de Regeering der Republiek om Caracas te bezoeken. Uit de bladen zal het U, Mijne Heeren, gebleken zijn tot welke manifestaties van vriendschap, gulle sympathie en cordialiteit het bezoek geleid heeft en welke hooge onderscheiding en eer aan den Gouverneur van de zijde van de beide Presidenten te beurt is gevallen. De ontvangst was in een woord schitterend.

Over de reorganisatie van het politiewezen wordt nog steeds met het Opperbestuur overleg gepleegd.

Naar geleidelijke ontwikkeling van onderwijs, aansluitende bij de plaatselijke omstandigheden, werd opnieuw gestreefd.

De daartoe in October 1919 ingediende ontwerp-verordening moest in verband met de wijziging van artikel 180 van het Regeeringsreglement worden teruggenomen, teneinde het beginsel van „bekostiging op den voet van gelijkheid van het bijzonder en het openbaar onderwijs" in een nieuwe verordening uit te werken, welke verordening Uwen Raad eerlang zal worden aangeboden.

In afwachting daarvan zijn wijzigingen van de vigeerende onderwijsverordening voorgesteld.

Aan de ontwikkeling van het voortgezet en het vakonderwijs wordt de noodige aandacht geschonken. Een ontwerp-verordening tot regeling van het ambachtsonderwijs volgens het leerlingstelsel werd bereids ingediend.

Waar dit, zonder het peil van het onderwijs te schaden, geschieden kan, zal getracht worden door samenvoeging van kleine scholen tot vermindering der uitgaven te komen.

De uitkomsten van het onderwijs leden op de Benedenwindsche eilanden in niet geringe mate door het heerschen van de langdurige mazelenepidemie, in het algemeen ook door een tekort aan personeel.

Spoedig zullen o. m. de volgende ontwerp-verordeningen Uwen Raad bereiken:

1°. Ontwerp-verordening tot het vaststellen van regelen ten aanzien van de bezoldigingen der ambtenaren in de kolonie Curaçao;

2°. Ontwerp-verordening tot wijziging en aanvulling van de reglementen op het verleenen van pensioenen van burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao en aan hunne weduwen en weezen;

3°. Ontwerp-verordening regelende de uitoefening der artsenijmengkunde;

4°. Ontwerp-verordening tot regeling van het toezicht op krankzinnigen;

5°. Gewijzigd ontwerp-verordening betreffende de vrijstellingen van dienst en de verloven aan burgerlijke ambtenaren in de kolonie Curaçao.

In bewerking is een ontwerp-verordening houdende wettelijke bepalingen betreffende de volkshuisvesting in de kolonie Curaçao, terwijl in voorbereiding is een ontwerp-verordening regelende den rechtstoestand der ambtenaren.

De Belastingcommissie is nog niet met haren arbeid gereed.

Een woord van gelukwensch zij verder gericht tot Uwen Voorzitter, Uwen Ondervoorzitter, en Uwe medeleden, de heeren Sutherland, Gorsira en Muskus, met het bewijs van vertrouwen door Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin in hen gesteld, terwijl ik ten slotte een woord van dank en lof niet mag onthouden aan Uwen afgetreden Ondervoorzitter, Dr. J. P. Evertsz Hz., voor den ijver en de toewijding, waarmede hij steeds in Uw college de belangen der kolonie heeft gediend.

Moge, Mijne Heeren, Uw arbeid, in samenwerking met dien van mijn opvolger, onder Gods onmisbaren zegen bijdragen tot vooruitgang van de kolonie, waaraan ik, nu ik tot mijn leedwezen door bijzondere omstandigheden genoopt ben binnenkort mijn ambt neder te leggen, mijne krachten niet meer zal kunnen geven.

Ik verklaar de vergadering van den Kolonialen Raad voor het zittingjaar 1921 - 1922 geopend.

Voorloopig Verslag

DER

Eerste Kamer

op onze Begrooting voor 1921.

Het onderzoek van dit ontwerp van wet in de afdeelingen heeft aanleiding gegeven tot de navolgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeene beschouwingen.

§ 1. Terwijl in het vorige jaar ten aanzien van het optreden van den Gouverneur nog een afwachtende houding moest worden aangenomen, was thans door verschillende leden met genoegen gezien, dat door hem afgeronde voorstellen tot verbetering der economische toestanden der kolonie worden voorgesteld in zijne zoogenaamde „wenschelijkheids-begrooting".

Het bezuinigingsstelsel van den Koloniale Raad kan echter volgens deze leden tot geen verbetering leiden en met leedwezen hadden zij bemerkt, dat de Minister — op volgens hen geenszins steekhoudende gronden — de voorstellen van den Gouverneur slechts ten deele overneemt en verder al te geleidelijk deze dringend noodzakelijke hervormingen wil uitvoeren.

Van andere zijde werd hiertegen opgemerkt, dat men bij het overwegen van maatregelen, die de economische verheffing van de kolonie ten doel hebben, de juiste verhoudingen niet uit het oog moet verliezen en daarbij alzoo rekening moet houden met den omvang van het betrokken gebied en het aantal zijner bewoners, alsook met hunne bijzondere behoeften.

Op dien grond kan het verschaffen van zeer aanzienlijke bedragen uit de kas van het moederland voor de kolonie Curaçao slechts dan verantwoord heeten, als de economische verheffing, die daarmede moet worden beoogd, tevens zoude leiden in de richting van financieele onafhankelijkheid. Nauwkeurig onderzoek van de rentabiliteit van voorgestelde werken is daarom een onafwijsbare eisch.

§ 2. Met voldoening was kennis genomen van de lotsverbetering der ambtenaren en de verbetering der pensioenen, en de hoop werd uitgedrukt, dat een en ander voldoende zal blijken. Meer afdoende maatregelen dan de bereids getroffene, om te voorzien in den huidigen nood der ambtenaren op Curaçao, worden door sommige leden dringend noodig geacht.

§ 3. Vele vragen van onderscheiden aard deden zich voor, waarvan men de beantwoording gaarne te gemoet zag, terwijl verschillende wenken ter verbetering van bestaande toestanden werden gegeven.

Blijkens de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Eerste Kamer van 10 Februari 1920, zoude eerlang in overleg met den Gouverneur de vraag worden overwogen, of er behoefte bestond aan eene herziening van de samenstelling van den Kolonialen Raad. Gaarne zoude men de resultaten van dit overleg vernemen, daar, volgens sommige leden de leemten van het huidige stelsel steeds duidelijker blijken. Ook het kiesrecht voor de Landraden der eilanden eischt dringend herziening, daar het thans feitelijk eene bespotting is geworden.

Het wegtrekken van arbeiders naar naburige koloniën, dat door den Minister in het vorige jaar als „niet zeer onrustbarend" werd beschouwd (Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag uit de Eerste Kamer onder § 5 bladz. 2), baart thans den gouverneur vele zorgen, terwijl misbruiken daaraan onafscheidelijk zijn verbonden en tengevolge daarvan een gebrek aan arbeiders in de kolonie zich bereids doet gevoelen. Werd de mogelijkheid om de menschelijke arbeidskracht ten deele door machinekracht te vervangen reeds overwogen? Wordt voor de veiligheid bij het vervoer van emigranten thans wel voldoende zorg gedragen, en is het juist dat phosphaatladingen, door het opnemen van vocht gedurende de reis, een ernstig gevaar kunnen opleveren voor de bemanning der schepen?

Bestaat er thans voldoende gelegenheid tot verkeer tusschen het hoofdeiland en de andere eilanden der kolonie?

Wordt de voor deze kolonie zoo belangrijke tak van nijverheid, de stroohoedenvlechterij, thans voldoende geholpen aan goed vlechtstroo, en gezorgd voor behoorlijke verkoopprijzen door coöperatie en door het geven van voorschotten aan de hoedenvlechtsters? Gaarne zoude men daarover eenige gegevens en cijfers ontvangen.

Om in de grondstoffen voor het vlechten van stroohoeden te voorzien werd de aankoop van verlaten plantages in Suriname aanbevolen, om deze met de geschikte palmsoorten te kunnen beplanten.

§ 4. De wenschelijkheid werd uitgesproken van de aanstelling van een Nederlandsch consul op sommige belangrijke plaatsen der Antillen. Men vroeg, of er geen nut zoude zijn te trekken van sommige Curaçaonaars, om den handel van Nederland en zijne kolonie met die eilanden te bevorderen.

IIde AFDEELING.

Rechts- en politiewezen.

De aandacht werd er op gevestigd, dat de veiligheid van personen en goederen nog steeds te wenschen overlaat. Het werd door enkele leden betwijfeld, of de thans weer voorgestelde reorganisatie der politie, waardoor deze zal vermeerderd worden met 25 agenten, wel voldoende mag worden geacht.

Vde AFDEELINC.

Eeredienst, onderwijs en armenzorg.

Nu de gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs is tot stand gekomen, waarvoor betrekkelijk geringe bedragen noodig bleken, juichten sommigen het toe, dat thans aan schoolvoeding en kleeding zal worden gedacht. Het werd wenschelijk geoordeeld, dat de schooluren zoodanig zouden geregeld worden, dat het onderwijs niet tijdens de grootste hitte van den dag werd gegeven, eene regeling welke niet moeilijk ware te treffen.

De wenschelijkheid om ten laste van de Koloniale geldmiddelen schoolvoeding en schoolkleeding te verschaffen werd door andere leden ontkend.

Het algemeen invoeren van leerplicht werd aanbevolen.

VIde AFDEELING.

Landbouw.

Kunnen geen maatregelen worden genomen tegen het verloren gaan van vruchtbare aarde, welke thans naar zee spoelt? En is het niet noodig paal en perk te stellen aan den uitvoer van voor eigen gebruik zoo dringend noodzakelijke meststoffen?

De eerste Sisal-Cultuur-Maatschappij schijnt haar werk te hebben stopgezet. Welke verliezen zal de schatkist daardoor lijden, en was deze mislukking— in strijd met vroegere officieele mededeelingen — niet te voorzien?

Proeven voor betere bereiding van de aloë en de mogelijkheid om het résidu daarvan als brandstof te gebruiken, werden wenschelijk geacht.

Ware het niet nuttig proeven te nemen met het verkrijgen van looistoffen uit verschillende, in de kolonie aanwezige en daarvoor geschikte gewassen?

Is er nog steeds geen veearts aanwezig, om den verderen achteruitgang van den veestapel te voorkomen?

Eenige leden betreurden het, dat, na de bereids met onvoldoende middelen bereikte resultaten, voor het in stand houden der struisvogelteelt geen steun van Regeeringswege zal worden verleend.

VIIde AFDEELING.

Openbare gezondheidsdienst.

Gaarne ontving men ter inzage het Rapport der Gezondheids-Commissie over de woningtoestanden te Willemstad.

Worden, zoo werd gevraagd, de genomen maatregelen tot bestrijding van de geslachtsziekten met succes bekroond?

Men vroeg of thans met het gebruik van de Dean-extracten der chaulmoogra-olie, volgens de methode van dr. MAC. DONALD te Hawaï, geen betere resultaten verkregen worden dan, door de blijkbaar foutieve toepassing daarvan, op Curaçao (Koloniaal Verslag 1918) het geval was.

Bij voldoende zorg voor goed drinkwater en voldoenden afvoer van faecaliën kan Curaçao in een bij uitstek gezond verblijf worden herschapen; dit resultaat achtte men wel eenige offers waard.

Is Op Saba nog steeds geen geneesheer aanwezig?

VIIIste AFDEELING.

Openbare werken.

Aruba. Hoe is op dit oogenblik de stand van het havenvraagstuk der Paardenbaai op Aruba?

Wordt aldaar het verdere uitroeien van houtgewas tegengegaan?

Saba. Indien de weg niet behoorlijk kan verbeterd worden, ware het dan niet beter de gemeente Mary-Point te verplaatsen naar elders?

Uitbreiding van den zeevaartkundigen cursus zoude, meende men, in eene ware behoefte voorzien.

St. Eustatius. Het denkbeeld, verdedigd in de *West-Indische Gids* Augustus 1920, bladz. 210, om ongebruikten grond terug te brengen naar het domein, vond algemeen instemming.

De watervoorziening schijnt, door verwaarloozing der aanwezige hulpmiddelen, aldaar veel te wenschen over te laten.

St. Martin. Van het rapport van den ingenieur LANGEMEIJER over den havenaanleg op St. Martin, zoude men gaarne kennis nemen. In verband daarmede werd gewezen op de zware concurrentie, die deze haven van St. Thomas zal moeten verduren.

Zijn bij de Regeering feiten bekend die er op wijzen, dat niet alleen op de Bovenwindsche eilanden, doch ook op het hoofdeiland een drang merkbaar wordt tot aansluiting bij de Noord-Amerikaansche Republiek? De verhouding tusschen de Nederlanders en de Curaçaonaars schijnt veel te wenschen over te laten, wat zich uitte in het belastingopstootje te Willemstad op 19 Januari 1921. Gaarne zou men van den Minister de verzekering ontvangen, dat in deze van bevoorrechting der Nederlanders geen sprake is geweest. Men zou het zeer op prijs stellen kennis te kunnen nemen van de missive over deze kwestie van den Minister aan den Gouverneur.

Artikel IV.

Kwam de Commissie voor belastingherziening (Memorie van Toelichting, bladz. 1, van den Goeverneur van 6 April 1920, behoorende bij de ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de Koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1921) reeds met haren arbeid gereed, en is het mogelijk van haar rapport inzage te krijgen?

Aldus vastgesteld den 26sten Maart 1921.

KRAUS. SLINGENBERG. IDENBURG. VAN KOL. DOJES.

INGEZONDEN.

Willemstad 9 Mei 1921.

Aan de Redactie
van de Amigoe di Curaçao.

Naar aanleiding van uw bericht onder motto „VAN HIER EN DAAR" over de actie der Hollandsche Paters Dominicanen onder de niet-katholieken, kan ik U nog nadere berichten geven. Ik laat ze hier volgen in 't vertrouwen, dat U uwen lezers er niet onkundig van zult laten.

Het begin van de breedere actie onder de niet-katholieken ligt in het klooster der Paters Dominicanen te Zwolle, waar verleden jaar reeds voor niet-katholieke intellectueelen een reeks conferenties gehouden werd in een der kloosterzalen. Dit jaar zette men de kloosterkerk voor hetzelfde doel open. Uitsluitend niet-katholieken vulden de kerk geheel. En de diepste stilte bewees de volle aandacht, waarmede de conferencier werd aangehoord. Nu zijn deze conferenties geëindigd om in het najaar opnieuw te beginnen. Maar dan dreigen zij niet zoo kalm te verloopen.

Want er wordt een felle tegenactie op touw gezet door de *Protestanten*. Reeds heeft de *Evangelische Maatschappij* haar centrale vergadering te Zwolle gehouden, daar deze stad blijkt te zijn „het broeinest van de katholieke propaganda." Intellectueelen zouden zeggen: het centrum van het *vrije onderzoek*.

Op die vergadering werden harde noten gekraakt en de Paters Dominikanen „zoete vogelaars" gescholden. Intusschen schijnen de weldenkenden andere gedachten toegedaan. Op Witten-Donderdag zonden twaalf protestantsche dames uit den hoogsten stand een prachtige bloemenmand aan de kerk ten geschenke. Deze allen waren ook op Paaschdag onder de Hoogmis tegenwoordig.

De conferenties te Leeuwarden voor uitsluitend niet-katholieken mogen ook een succes genoemd worden. De toeloop dáár was zóó groot, dat de kerk een kwartier te voren moest gesloten worden. En één uur voor den aanvang der Conferenties waren alle plaatsen reeds bezet. Onder de hoorders bevonden zich twaalf domineés en reporters van dagbladen. Bij het uitgaan der kerk werd één ieder een strooibiljet in de hand gestopt, waarop een oproep stond voor een protestvergadering tegen het zwarte gevaar. En meer dan eens is zulk een protestvergadering gehouden. Maar de spreker ging zóó onbeschaafd te keer en haalde de priesters zóó door het slijk, dat de weldenkende protestanten de zaal verlieten en zelfs één man, die als anarchist bekend staat, en de conferenties in de kerk had bijgewoond, de partij voor den conferencier opnam.

Er kwamen ter pastorie vele brieven in, enkele zeer fel, maar andere zeer sympathiek van inhoud. De domineés kondigden in hunne kerken af, dat niemand naar de conferenties moest gaan. Maar deze aanmaning werkte geheel averechts: de toeloop werd steeds grooter. En overgroot was de belangstelling in de conferenties over het onfeilbaar gezag der kerk en de biecht. Toen stonden alle paden der kerk vol, waren de beide tribunes eil vol, waren zelfs de altaren en de communiebank bezet.

In Amsterdam verliep het wat kalmer, maar was de toeloop insgelijks groot. Na afloop der conferentie was er gelegenheid tot gedachtenwisseling, waaraan door velen werd deelgenomen.

Eenigen der belangstellenden gaven hun verlangen te kennen om nog grondiger onderricht te worden. En toch, onze godsdienst ligt al zoovele eeuwen voor een ieder open!

Van uit Dokkum kwam eveneens een verzoek van niet-katholieken in, opdat ook daar de conferenties door de Paters Dominikanen zouden gehouden worden. Al is aan dit verzoek nog niet voldaan, toch wordt het in ernstige overweging genomen.

En op dezen oogenblik zijn de conferentieavonden te Delft loopende, die successievelijk door zes Paters Dominikanen zullen gehouden worden. Men verwacht onder de hoorders de niet-katholieke leeraren en studenten der technische hoogeschool.

De oogen gaan open, die lang door vóóroordeel gesloten waren!

Eindelijk gaat men het protestansch dogma van het *vrije onderzoek* met meer oprechtheid en zonder exclusivisme in toepassing brengen!

Met toegenegenheid

p. B. A. J. Gijlswijk.

Aruba 28 April 1921.

Geachte Heer Redacteur.

Het onverwachte bericht, dat Gouverneur HELFRICH niet langer het Bestuur over de Kolonie wenscht te voeren, heeft op dit eiland een algemeene teleurstelling verwekt.

Immer heb ik een neiging om tegen alles wat onredelijk is op te komen en daar ik zie dat van zekeren kant de Gouverneur aangevallen wordt (gegrond of niet gegrond, dat kan ik niet bewijzen, doch ben ik van oordeel, dat die aanval hartstochtelijk en partijdig gevoerd wordt,) wil ik wel laten blijken, dat wat ons eiland Aruba betreft, wij niet anders dan met voldoening en dankbaarheid aan dezen Gouverneur kunnen terug denken.

De goede veranderingen gebracht in de minder gewenschte toestanden, die in de laatste jaren op dit eiland geschapen waren, waardoor de minste burger zich gekrenkt voelde, de verbetering in de minder goede verstandhouding tusschen het plaatselijke Bestuur en de bevolking zijn alleen reeds voldoende om dezen Gouverneur oprecht erkentelijk te zijn.

Bij elk bezoek aan dit eiland heeft de Gouverneur zich persoonlijk tot in de kleinste bijzonderheden op de hoogte gesteld van de plaatselijke aangelegenheden, is hij op een bezadigde en tactvolle wijze opgetreden, heeft hij de administratie weer recht gezet, aan alle eigendunkelijk optreden en persoonlijke bevoorrechting een einde gemaakt, door correct en hoffelijk optreden aan alle ondergeschikte ambtenaren, een navolgingswaard voorbeeld gegeven, kortom bij iedereen tevredenheid en voldoening gewekt.

De beschikkingen door Z Exc. ter verbetering van den vroegeren toestand werden in democratischen geest genomen om zoodoende een gezonde samenhoorigheid tusschen Bestuur en volk te scheppen. Dat Z Exc. daarin volkomen geslaagd is, getuigt de tegenwoordige stand van zaken.

De verbetering van de Paardenbaai, een noodzakelijke factor voor de economische ontwikkeling en vooruitgang van ons eiland is door Z. Exc. tot uitvoering gebracht en wij willen hopen, dat ook de andere beloften spoedig mogen verwezenlijkt worden.

Een goed georganiseerd en attent Bestuur gelijk tegenwoordig heeft Aruba vroeger nooit gekend. Aan des Gouverneurs krachtdadig optreden hebben wij het te danken, dat nu ook voor den geringsten burger steeds de gelegenheid open staat om zijn wenschen en nooden aan het Bestuur kenbaar te maken en zijn rechten te laten gelden.

Nog onlangs heeft de Gouverneur aan billijke klachten het oor geleend en de buurtschap *Rancho*, centrum van een visschersbevolking in de nabijheid der stad, van alle vuilophooping van cactus en struiken laten schoonmaken, een oude vervallen put laten uitgraven, die plaats in de politieronde's te laten opnemen, zoodat de visschers zich nu wennen aan zindelijkheid en zedelijkheid en niet meer hun geld in drinkpartijen en wanordelijkheid verbrassen.

Zoowel het individueel als het algemeen belang is door het wijs en tactvol optreden van dezen Gouverneur gebaat geworden.

Daarvoor brengen wij Z.Exc. onze hulde en dank.

UEd. dankend voor de plaatsing van dit stuk.

Hoogachtend

Een Opmerker van Aruba.

Nederland.

Belastingcijfers.

In 1913 trok het Rijk in Nederland uit de directe belastingen 67½ milioen en uit de indirecte 99 millioen, het eerst was f 10.90 per hoofd, het tweede f 16.

Deze verhouding is thans aanmerkelijk gewijzigd. Volgens de begrooting van 1921 wordt uit de directe belastingen 284 millioen verwacht, dat is f 40.50 per hoofd, en uit de indirecte belastingen 249 millioen, dat is f 35.5 per hoofd.

Daarmee is tevens bewezen, dat de verhouding van 1913 omgekeerd is en er nu meer direkte dan indirekte belasting wordt geheven.

Tegelijk echter blijkt meer dan duidelijk, hoeveel erger nu de belasting betalers worden geknepen dan in 1913.

In 1913 per hoofd f 27.50 (direkt en indirekt).

In 1920 per hoofd f 89.55.

Per hoofd betaalt men dus in Nederland aan belasting driemaal meer dan in 1913.

Alleen aan Rijksbelasting.

En dan zijn hier nog bij gekomen de tabaksbelasting en verhoogingen van successie en grondbelastingen.

Maar ook met die nieuwe belastingen zal men er niet kunnen komen.

Want om het te-kort van 80 millioen aan te vullen „zullen wij bedacht moeten zijn op nieuwe middelen", sprak de Minister van Financiën.

Behalve de Rijksbelasting is er — naar men weet — ook nog'n gemeentelijke belasting.

Wat die gemeente-belastingen beteekenen, kan hieruit blijken dat b.v. in een gemeente zooals Utrecht, de ambtenaren aldaar 1½ maand van hun salaris allèèn voor belasting aan de *gemeente* moeten afdragen.

Is Nederland zooveel rijker dan vòòr den oorlog, dat men zooveel belasting kan opbrengen?

Waarin bestaat die nominale vermeerdering van het vermogen van het Nederlandsche volk? vroeg de minister.

En hij antwoordde:

„In een hoogere taxatie van den grond, van de huizen, van machinerieën en van bedrijfsvoorraden, maar de vraag waarop het aankomt is of wij rijker zijn geworden. Uit de cijfers blijkt, dat wij sinds het begin van den oorlog niet rijker zijn geworden. Ik heb ook in de Eerste Kamer gezegd: wanneer eens in dien tijd het volksvermogen was gestegen van 7 tot 14 milliard, dan zouden wij nog niet rijker zijn geweest, omdat de gulden tot de helft van de waarde is gedepreciëerd. Wanneer het vermogen dus, deze cijfers aangenomen, is gestegen van 7 tot 12 milliard, dan ligt daarin het bewijs, dat wij niet rijker zijn geworden, doch zijn achteruitgegaan. Er zijn trouwens verschillende symptonen, die in deze op achteruitgang wijzen. De heer Vliegen wees er in de Eerste Kamer ook op, dat van dat grooter vermogen een rente van 7 pct. werd getrokken, maar die hooge rentestandaard is geen gunstig teeken, integendeel, daarin ligt een bewijs van kapitaalschaarschte, dus een bewijs, dat wij niet rijker zijn geworden.

Mochten wij dan ook in het begin van den oorlog een oogenblik de gedachte hebben gehad, dat wij uit de vermogensaanwasbelasting een belangrijk bedrag zouden kunnen halen, op dit oogenblik zullen wij ons, dunkt me, tweemaal moeten bedenken alvorens met de heffing van een degelijke belasting te beginnen. De vooruitgang van 1000 millioen in één jaar is slechts een vooruitgang op papier en wijst geenszins op toeneming van den rijkdom.

Berichten uit de Kolonie.

Pater L. Suermondt. ✠

Den 9 April ll. overleed te Neerbosch bij Nijmegan de Eerw. Pater LAURENTIUS SUERMONDT, oud-missio-

naris van Curaçao. De overledene werd geboren te Ravenstein 7 Juli 1862. Geprofest in de Orde van St. Dominicus 24 September 1881 en priester gewijd 15 Aug. 1887. Terstond na zijn priesterwijding volgde zijn benoeming tot Professor aan het St. Dominicus-College te Nijmegen, waaraan hij verbonden bleef tot zijn vertrek naar de kolonie in April 1891. Reeds den 18 Juli daaraanvolgend vertrok hij naar St. Martin, waar hij verbleef tot Mei 1898 en waar zijn naam nog in dankbare vereering voortleeft. Pater Suermondt was de grondlegger van de parochie van Simpsonsbay, waar hij in werkelijkheid pioniersarbeid verrichtte.

Na zijn terugkomst uit Holland werd hij benoemd tot kapelaan aan de St. Annakerk van Otrabanda tot dat een ernstige kwaal in November 1901 hem noodzaakte de tropen voor een zachter klimaat te verwisselen. Bij aankomst in Holland werd hij opnieuw benoemd tot professor aan het St. Dominicus-College te Nijmegen. Bovendien werd hij door den Bisschop van 's Bosch benoemd tot adviseur van de afdeeling Nijmegen van de *Kath. Sociale Actie* en van den R. K. Bond van Handels- Kantoor- en Winkelbedienden, en tot geestelijk Directeur van de Rijkstuchtschool. Ook als schrijver op Apologetisch gebied heeft hij zich naam gemaakt.

De plechtige Requiemmis bij zijn begrafenis werd opgedragen door den Hoogeerw. pater provinciaal B. D. van Breda, daarbij geassisteerd als diaken door den Zeereerw. pater P. Ligthart, prior van 't Dominicanenklooster te Nijmegen en den Zeereerw. pater Dr. A. Preller, professor aan het St. Dominicuscollege te Nijmegen.

De liturgische gezangen werden op bijzonder-treffende wijze vertolkt door een koor van paters Dominicanen, onder voortreffelijke leiding van den Weleerw. pater C. v. Kalmhout O.P., Cantor te Huissen.

Verschillende deputaties o.a. van het plaatselijk comité der K. S. A., van den R. K. bond van handels-, kantoor- en winkelbedienden en van de tuchtschool gaven evenals vele andere belangstellenden van hun deelname blijk. Voorts merkten we op den dominé van Neerbosch en den directeur der Tuchtschool.

Op het kerkhof werd de absoute verricht door den Hoogeerw. pater provinciaal met dezelfde assistentie als onder de H. Mis, waarna onder liturgische gezangen het stoffelijk overschot in het priestergraf werd bijgezet.

De handelsbetrekkingen tusschen Jamaica en Nieuw-Zeeland.

Het kanaal van Panama brengt geleidelijk wijzigingen in de handelsbetrekkingen van eenige streken. De Antillen en de eilanden in den Stillen Oceaan, voorheen op onbereikbaren afstand van elkander, liggen nu op 14 dagen stoomens van elkaar. De Britsche Antillen richten zich in op den handel met Polynesië, Australië, Japan, China en Indië. Jamaïca toont hierbij het meeste initiatief. Het is daarbij wijselijk ook op inwendige versterking bedacht. De nijverheid breidt zich uit, spoorwegaanleg, irrigatie komen de algemeene ontwikkeling ten goede. Stelselmatig wordt de vervaardiging van voorwerpen en de ontginning van cultures aangemoedigd, die waarde hebben voor de buitenlandsche markt.

De wetgevende zitting te Kingston heeft tot de bevordering besloten van de scheepvaart- en handelsrelaties met den Grooten Oceaan.

De bewoners van 't zuidelijk gedeelte van de Pacifique-eilanden voelen zich hunnerzijds ook bijzonder aangetrokken door de tropische landen in de Caraïbische zee. Nieuw-Zeeland heeft b.v. getracht zich een verbinding met de Britsche Antillen te verzekeren en daarom aan Jamaïca voorgesteld, van Kingston, gedurende drie jaren, een vrijhaven te maken, waarbij het vrijwel onmiddelijk op een voldoende omzet zal kunnen rekenen, terwijl een geregelde stoomvaartdienst tusschen het dominion en Jamaïca zal worden ingesteld.

Het bestuur van Jamaïca heeft een ontwerp-wet gereed om Kingston tot vrijhaven te maken. De gouverneur, Sir Leslie Probyn, ijvert krachtig voor dit voorstel. De regeering van 't moederland, bedacht op het nauwer aanhalen der banden, die de ver van elkander gelegen deelen van het Rijk kunnen vereenigen, moedigt deze toenadering en samenwerking krachtig aan.

Veel van hetgeen de Antillen aan de bewoners der landen in den stillen Oceaan kunnen aanbieden, is voor hen, in 't bijzonder voor die van Australië en Nieuw-Zeeland, op korteren afstand in Nederlandsch-Indië te halen. Ligt hierin bij wat ondernemingsgeest geen aanwijzing van beteekenis voor onzen buitenlandschen afzet?

Kol. Wkbl.

Koloniale Raad.

Dinsdag had onder het gebruikelijk ceremonieel de opening plaats van het nieuwe zittingjaar van den Kol. Raad in tegenwoordigheid ook van de leden van den Raad van Bestuur en van de Departementschefs en een talrijke menigte. Zichtbaar onder den indruk en aangedaan las Z.Exc. de woorden voor, waarbij den Raad werd meegedeeld dat „door bijzondere omstandigheden ZExc. genoopt was binnenkort zijn ambt neer te leggen".

Na de opening van de zitting door den Voorzitter bleven velen nog luisteren in afwachting van een woord van verwelkoming van den Voorzitter tot het nieuwe lid Muskus. Dat was een tegenvaller. Geen enkel woordje zelfs.

K. W. I. M.

Het dividend over 1920 van de N. V. *Koninkijke West-Indische Maildienst* is bepaald op 6%, dat van de *Koninklijke Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij* op 10 %.

Aan het verslag van de K. W. I. M. ontleenen wij het volgende:

„De uitkomsten van het afgeloopen jaar waren weinig bevredigend; reeds voordat de economische wereldcrisis uitgebroken was, kon Europa de voornaamste voortbrengselen uit West-Indië en Centraal-Amerika: genotmiddelen als koffie, cacao en tabak, niet meer opnemen en voeren dus onze schepen in zeer veel gevallen ledig of met geringe lading huiswaarts, terwijl later, tengevolge van het gebrek aan koopkracht, in het overzeesche gebied, ontstaan door de onverkoopbaarheid van genoemde producten, bovendien de hoeveelheid daarheen uitgevoerde goederen sterk afnam. Het vervoer op onze lijn tusschen New-York en West Indië was slechter dan wij het ooit gekend hebben.

Als lichtpunt kunnen wij het levendige passagiersvervoer op onze Colonlijn vermelden, waarop wij vier mailschepen: *„Stuyvesant"*, *„Crynsen"* en *„Van Rensselaer"* (het laatste in Januari 1920 opgeleverd), *„Oranje-Nassao"* en het vrachtschip *„Jan van Nassao"* plaatsten, welke samen een veertiendaagschen dienst onderhouden. Met de Regeering sloten wij nieuwe overeenkomsten betreffende het vervoer van de post en van gouvernementspassagiers en goederen naar en van de West-Indische koloniën.

Subsidie werd gevraagd noch verleend.

Tot voeding van onze hoofdlijnen openden wij met het s.s. *„Diana"* een geregelde verbinding tusschen Curaçao en de belangrijkste haven van Venezuela, Maracaibo, welke niet voor groote schepen toegankelijk is.

Het s.s. *„Prins Willem "I* werd met een aanzienlijke winst boven de boekwaarde verkocht, terwijl de s.s. *„Commewijne* en *"Jan van Nassau* voor het stoken van olie werden ingericht.

Het vermeerderd gebruik door onze schepen van de haven van Curaçao deed de wenschelijkheid van het bezit van een eigen aanlegplaats ontstaan. Onderhandelingen met de Curaçaosche Handel-Maatschappij, bezitster van de voornaamste haventerreinen op het eiland, voerden tot den aankoop der zoogenaamde *„Westwerf"*, welke wij op moderne wijze voor ons gebruik zullen moeten inrichten. Te Colon besloten wij een eigen kantoorgebouw, tevens woning voor den agent, te stichten, hetwelk zich thans in aanbouw bevindt.

Welkom.

Woensdag morgen zijn hier met het SS. *van Rensselaer* uit Nederland aangekomen de Heeren H. T. H. Molengraaf, mijningenieur voor deze kolonie en J. de J. Arends, de nieuwe Gouvernementsgeneeskundige, die na een kort bezoek aan Aruba, zijn geboortegrond, voor de armenpraktijk aan de Oostzijde der haven zal worden aangewezen.

Staking te New-York.

Sommige teekenen wijzen er op dat de staking der dokwerkers te New-York, waarvan wij in ons vorig nummer melding maakten, of wel geëindigd is of althans geen belemmerenden invloed op het scheepvaartverkeer uitoefent.

Het eerste bericht van de *Bol. Com.* meldde Dinsdag dat het SS. *Grove*, door de *Red-D-Line* gecharterd, 7 Mei uit New York vertrokken was. Sommigen meenden dat de *Grove*, een kleine boot, wel met de werkkrachten van de eigen bemanning zou geladen zijn. Doch nu Woensdag ook de *Caracas* weer van hier naar New York is vertrokken, moeten wij wel aannemen, dat de crisis bevredigend is opgelost.

De heer Ed. S. Lansberg.

Blijkens de ontvangen notulen van den Kol. Raad, van 20 April, richtte den Heer A. G. STATIUS MULLER Voorzitter van den Kol. Raad, zich tot den Heer ED. S. LANSBERG, naar aanleiding van diens benoeming tot ondervoorzitter van den Raad, en sprak hem als volgt toe:

„Als ooit eene keuze de algemeene instemming verworven heeft, dan is het voorzeker die van den heer Lansberg, tot ondervoorzitter van dezen Raad. En terecht.

Het is algemeen bekend hoe onze nieuwe ondervoorzitter altijd zijn taak als lid van den Raad heeft opgevat, met welk een ijver en toewijding hij altijd het algemeen belang heeft behartigd. Zoo iemand dan kan ik er over meespreken, die jarenlang, in de drukke tijden van de belastingherziening van 1908, met hem als rapporteur aan de totstandkoming der belastingwetgeving heb medegewerkt.

Ik ben er dan ook van overtuigd, dat ik nooit zoozeer naar het hart van dezen geheelen Raad zal hebben gesproken als wanneer ik bij dezen den geachten collega van harte gelukwensch met de hem te beurt gevallen onderscheiding en de hoop uitspreek, dat hij nog lange jaren in dit College de belangen van de bevolking zal blijven verdedigen."

De heer LANSBERG verkreeg hierop het woord en zeide:

Mijnheer de Voorzitter! Ik dank U voor de vriendelijke woorden tot mij gericht en geef u de verzekering, dat ik ook als ondervoorzitter van dezen Raad, waartoe ik door het vertrouwen van Hare Majesteid de Koningin geroepen ben, de belangen van de bevolking naar mijn best weten zal blijven behartigen. Mocht ik gedurende het volgende zittingjaar Uw zetel moeten innemen, dan hoop ik, dat dit aan geen ongesteldheid Uwerzijds toe te schrijven zal zijn, maar omstandigheden van anderen, voorbijgaanden aard. In dat geval zal ik, met Uw voorbeeld voor oogen, trachten den Raad in Uwen geest te leiden tot genoegen van mijn medeleden, op wier welwillendheid ik nu bij voorbaat een beroep doe. Ik dank U.

Gouverneurstractementen.

Een paar maanden geleden namen wij uit *de Surinamer* een bericht over dat de tractementen van de Gouverneurs van Curaçao en Suriname verhoogd waren resp. tot 27.000 en 40.000.—

Het Kol. Weekblad zegt van dit bericht:

„Wij mengen ons in deze kwestie niet, willen alleen meedeelen, dat voor 1920 het traktement van den Gouverneur van Curaçao f 5100.— hooger geraamd is dan voor 1919 en wel f 24000.—, dat van zijnen ambtgenoot in Suriname is reeds langer f 27.000. Voor 1921 zijn op de begrooting van Koloniën dezelfde bedragen aangevraagd."

Zoodat wij moeten aannemen, dat het bericht van *De Surinamer* stellig op een vergissing moet berusten.

De West-Indische Gids.

Inhoud van de April-afl.: De Surinaamsche grondbriefen ten tijde van Aerssen van Sommelsdijk, door Mr. R. Bijlsma. — Het aanstaande Amerikanisten--Congress, door Jhr. L. C. van Panhuys (overzicht hoe die congressen zijn, den aard der ontwerpen welke er behandeld worden en in hoehoeverre van de zijde van Nederland aan de bijeenkomsten is deelgenomen) — De toekomst van verschillende cultures in Suriname, door Tj. Pyttersen. II. Suiker (vervolg). — Verlaten plantages in Suriname. — Boekbespreking. — Bibliographie.

Correspondentie uit Curaçao.

Toen de heer H. J. Hetzel, die ons het vorige jaar een serie artikelen over Canada zond, na een kort verblijf in patria opnieuw den Oceaan overstak, wisten wij, dat hij wel eens weer van zich zou doen hooren. En ja. daar brengt een vriend van hem ons eenige reisnotities uit Curaçao

Uit Curaçao!

Weet ge hoe groot dit eiland is? 550 vierk. K.M., zoo groot dus ongeveer als een vierkant, waarvan elke zijde zoo lang is als de afstand tusschen Zutphen—Ruurlo, d. i. iets minder dan 24 K.M.

En wat heeft hij ons van dit eiland te vertellen, waar men, bij wijze van spreken, in zes en een half uur omheen zou kunnen fietsen!

Over niets meer en niets minder dan het verkeer.

Niet over het spoorwegverkeer, want treinen kent men er niet; een locomotief kent men er alleen van een foto of uit een tijdschrift. Maar een tram, in beweging gebracht door een benzine-motor, zooals in Appeldoorn, heeft men er tot voor kort gekend. Het ding is weg, maar de rails getuigen nog van zijn vroegere glorie.

Men heeft er nu alleen nog maar talrijke ezelkarretjes en .... automobielen! En niet weinig ook. No. 215 is onlangs in het verkeer opgenomen. 215 automobielen, d. i. op 100 K.M. 43 tegen ongeveer 30 in ons land.

Wanneer men bedenkt, dat op het eiland de afstanden veel korter zijn en het geheele verkeer zich zoowat op één punt concentreert, n.l. op Willemstad, dan kan men zich voorstellen, dat men ook daar vol is van de verkeersveiligheid. De voetgangers zijn over die auto-drukte al heel slecht te spreken, de wielrijders zwijgen, want die zijn er niet. Want fietsen is daar een onmogelijkheid; de grond is slechts over afstanden van 500 M. vlak, de wegen gelijken een montagne russe met sterke stijgingen, en als aan den wolkeloozen hemel de zon brandt, zou het fietsen alleen als straf kunnen dienen. Daarenboven blaast de Noordoost-passaat zoowat het heele jaar over het eiland en zou, als men over de andere bezwaren heen wilde stappen en van de terugreis wilde afzien, alleen fietsen van Oost naar West mogelijk zijn.

En dan mocht men er ook nog wel op bedacht zijn een paar reserve-banden mee te nemen en eenige busjes Korker, Radiol, Primal, Samson Product of hoe al deze middelen tegen lekke banden ook mogen heeten, — want op alle wegen liggen verraderlijk de uiterst scherpe naalden van de cactussen.

Maar, om op het autoverkeer terug te komen. Willemstad heeft nauwe straten, kleine pleintjes, geen trottoirs of vluchtheuvels. Men is er even zeker van zijn leven als in Holland, en voegt de heer Hetzel hieraan toe,.... er bestaat hier geen A. N. W. B, of K. N. A. C. om de zaak niet kracht aan te pakken. Edoch.... de overheid heeft een verplicht examen ter verkrijging van een vaardigheids-diploma ingesteld waarna een rijbewijs wordt uitgegeven.

Als men 10 M. vooruit kan rijden, 10 M. achteruit, één keer ronddraaien dan is men zeker van zijn rijbewijs!

Maar of de verkeersveiligheid hiermede gewaarborgd is? Laten we er maar over zwijgen.

(De Kampioen.)

Uitvoering in San Matéo.

In tegenwoordigheid van ZDH. Mgr. VUYLSTEKE, ZEx. Gouverneur HELFRICH met adjudant, een groot getal Paters en fraters, notabelen en genoodigden had Donderdag avond door de leden van de *Reunion San Hose* in de zaal van *San Matéo* de eerste uitvoering plaats van het Drama: *Un Amigoe di Pueblo.*

Niettegenstaande verschillende spelers voor de eerste maal voor 't voetlicht kwamen, viel er bij hen van plankenkoorts niet veel te merken. Meermalen gaven de hoofdpersonen uitstekend gloedvol spel te genieten, waardoor enkel pakkende passages bijzonder goed tot hun recht kwamen. Vooral de volksverleider Andreas typeerde zijn rol met talent.

Het blijspelletje *Miedoe ridiculo*, had van het begin tot het einde een uitbundig lach-succes. Tusschen de bedrijven werden de pauzen aangenaam afgewisseld door het strijkorkest onder leiding van den Heer Jac. Palm, terwijl frater Richardus met zijn goed gedrild jongenskoor de toehoorders vergastte op eenige werkelijk mooi uitgevoerde nummers van Hollandschen volkszang.

Maandag 16 en Zondag 22 Mei wordt deze uitvoering herhaald, en naarwij verwachten, voor een overtalrijk publiek.

Excursie naar Coro.

Door den Heer EMILIO MADURO is een excursietocht georganiseerd naar Coro, ná Cumaná de oudste stad van Venezuela, en juist in rechte lijn tegenover onze haven gelegen. De reis gaat per SS. *Diana* van de K. W. I. M. De toeristen vertrekken van hier heden avond ± 12 uur, hopen morgen Zondag in de vroegte ten 6 uur in *La Vela*, de havenplaats van *Coro* aan te komen, van waar de reis na een kort oponthoud naar Coro wordt voortgezet.

Tegen Maandag avond 11 uur wordt de terugreis weer aanvaard, zoodat de reizigers Dinsdagmorgen weer hier terug zijn. Het plan om ook het muziekkorps van het Garnizoen mede te nemen, is mislukt. De reis alleen per *Diana* kost 12 dollars. Men zal zich danig moeten behelpen, want de *Diana* heeft maar enkele hutten disponibel. Ook andere geriefelijkheden, zooals hotels, auto's enz. zal men in Coro niet vinden gelijk hier op Curaçao.

Wij wenschen de reizigers een paar genoegelijke dagen.

ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND

Groep Nederl.-Antillen.

Algemeene vergadering op Donderdag 19 Mei 1921, des avonds 8 uur in het gebouw van den Kolonialen Raad.

Punten van behandeling:

1. Verkiezing bestuursleden.
2. Verslag der commissie tot het nazien der rekening en verantwoording over 1920.

Het Groepsbestuur.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand April 1921 aandeden, met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.		
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand April 1921.	96	16,424	15,160	63	246,228	142 501
Vorige maand	295	68,946	63,680	180	1,057,774	639,479
Totaal	391	85,370	78,840	243	1,304,002	781,980

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

BUITENLAND.

Katholieke Universiteit te Milaan.

Hetgeen in ons vaderland nog in voorbereiding is en steeds vaster vormen schijnt aan te nemen, werd reeds werkelijkheid te Milaan. De Italiaansche katholieken hebben hun eigen Hoogeschool. Weliswaar draagt het *„Instituut voor hooger onderwijs"* dezen wijdschen naam niet. Gelijk in Frankrijk' is in Italië de staat alleen, ik zeg niet *bevoegd*, maar door de wet *gemachtigd* hooger onderwijs te geven, maar de naam doet weinig aan de zaak af, en binnenkort zal men zien, dat geen staatsuniversiteit beter den naam van Hoogeschool verdient dan het Instituut van het H. Hart voor hooger onderwijs te Milaan. Want aan het H. Hart is deze inrichting voor hoogere studiën toegewijd.

Toen de commissie, die de zaak in handen genomen had, voor de eerste maal vergaderde, en bij deze vergadering was ook een dame, Mej. Barelli, tegenwoordig, knielden de leden na langdurige verhandeling neder voor een beeld van het Heilig Hart, en baden innig en lang tot dit Goddelijk Hart, waarin alle schatten van wijsheid en wetenschap vergaderd zijn. Toen zij opstonden was ook de naam van de nieuwe Universiteit onmiddelijk gevonden. Allen stemden er mee in de nieuwe Hoogeschool die van het H. Hart te noemen. Door sommigen in den lande werd deze benaming wat al te godsdienstig gevonden, maar de commissie is van oordeel, dat het katholiek karakter vrij en frank moet bekend worden, dat juist een verderfelijk neutralisme ons gebracht heeft tot het materialistisch atheisme van onze jaren. Van den beginne dus af duidelijk kleur bekennen en de titel van Hoogeschool van het H. Hart als officieel doen gelden. Trouwens in de middeleeuwen hebben de inwoners van Siena den zoeten Naam Jezus laten aanbrengen op het grootsch stadhuis en Siena met zijn Campo, zijn dom, San Francisco en San Domenico en andere kunstwerken, schittert als een juweel van kunst onder de steden van Italië en van geheel de wereld.

Van 1874 af zijn de katholieken van Italië bezig te arbeiden aan eene katholieke Universiteit.

De grondslag werd er van gelegd in 1874 te Venetië, waar men besloot een commissie te benoemen samengesteld uit bekwame en bevoegde personen om een ontwerp te bestudeeren voor de stichting van eene katholieke Hoogeschool.

Van af dezen tijd tot aan den grooten hoogleeraar van Pisa en socioloog Guiseppe Toniolo zijn vele jaren voorbijgevlogen. Hoe meer jaren er verliepen, des te sterker deed zich de noodzakelijkheid van een eigen Universiteit te hebben, zich gevoelen, totdat Guiseppe Toniolo uitriep:

„Een katholiek Universiteit is voor Italie onmisbaar! Om het katholicisme te redden in ons land wordt op de eerste plaats vrijheid van onderwijs gevorderd, maar het eerste orgaan voor goed onderwijs is een Universiteit". En den dag voor zijn afsterven zei de groote geleerde en nog grooter katholiek: „Als de katholieken Italië willen hernieuwen, moeten zij hunne eigene Universiteit hebben".

Talrijk zijn de katholieken van naam, die met de woorden van Giuseppe Toniolo instemden.

Onder hen wel het meest de pas ontslapen eerbiedwaardige, en waarom zou ik het niet zeggen, daar alle Italianen het zeggen, heiligen Kardinaal Ferrari, Aartsbisschop van Milaan. Van hem ging in de laatste jaren de groote kracht uit, die de oprichters dreef en sterkte in tal van moeielijkheden.

Het ontwerp voor de stichting was gereed, de commissie voor de statuten benoemd, ook waren er personen benoemd, die het moeilijke financieele probleem moesten bestudeeren. Dit laatste vraagstuk was echter in den beginne zoo eenvoudig mogelijk. Toen de nieuwe Hoogeschool den titel van het H. Hart had ontvangen, bevond de commissie, dat zij om te beginnen vijftig lires rijk was. Met deze vijftig lires op zak, ging men een zetel zoeken voor de nieuwe instelling. Men vond een prachtig paleis, destijds opgetrokken in empirestijl, waar vóór de opheffing godvruchtige kloosterzusters de „Vernederden" genaamd, hun leven sleten in gebed en overweging. Het gebouw was te koop, maar kostte meer dan een millioen, en scheen, behoudens eenige veranderingen, zeer geschikt voor het doel der inrichters. Maar voor vijftig lires een paleis koopen!

Pater Gemelli, de ziel van geheel de onderneming, Dr. Necchi, Eerw. Heer Rossi en Mej. Barelli begaven zich tot een weldoener van alle Milaneesche liefdadigheidsinstellingen, die echter steeds halsstarrig geweigerd had, zelfs een stuiver uit te geven voor intellectueele werken. Graaf Lombardo werd bewogen, door de mededeelingen van de vurige ondernemers en bewogen door hun droefheid geen paleis te kunnen koopen voor vijftig lires, ging hij in zijn brandkast en kocht het paleis. Sedert dien tijd noemen de leden der commissie, en hij zelf zich ook, Graaf Lombardo, den kassier van het H. Hart. Niet alleen kocht hij het paleis, maar aan twee bekwame architekten gaf hij opdracht het paleis in den ouden stijl te herstellen en alles in te richten als de grootsche zetel van de Universiteit van het H. Hart. Dankbetuigingen wilde hij niet in ontvangst nemen „Het H. Hart beveelt, zei hij, „en ik kassier, gehoorzaam en betaal uit".

De laatste maanden van het leven van Kardinaal Ferrari werden getroost door de gedachte krachtdadig medegewerkt te hebben tot de nieuwe inrichting en de verzekering dat de Universiteit er kwam of liever, er was. Persoonlijk kwam hij naar Rome om den Paus de statuten van de onderwijsinrichting door Pater Gemelli ontworpen en door de commissie goedgekeurd, aan te bieden. „Ik kom Uwe Heiligheid mededeelen, zei de Kardinaal, dat de geneesheeren verklaard hebben dat ik binnenkort zal moeten sterven. Dit verdriet mij niet, want ik breng Uwe Heiligheid de statuten van onze Hoogeschool te Milaan, en nooit heb ik met meer vreugde de reis naar Rome ondernomen". De Congregatie der Seminaries en Hoogescholen onderzocht de statuten, die er druk werden besproken in verschillende volledige zitingen der Kardinalen. Alles werd in orde bevonden en aan Kardinaal Ferrari, die reeds bedlegerig was, en aan de inwoners van Milaan het voorbeeld gaf van een heilig afsterven, werd bericht dat de Congregatie alles goed had bevonden en binnenkort de officieele goedkeuring zou volgen.

De H. Vader wilde dat de zaak dadelijk afgehandeld zou worden, opdat „den vromen Kardinaal deze laatste troost niet zou ontnomen worden." Het perkament met de hooge goedkeuring der Congregatie en van Z. H. den Paus bereikte den Aartsbisschop op zijn lijdensbed. Onmiddellijk deed hij de belangstellende leden der commissie bij zich komen. Om zijn bed geschaard deed hij het perkament voorlezen en hij kuste het stuk, zeggende, „een der laatste dagen mijns levens, maar ook een der schoonste." Hij wilde dat allen het stuk zouden kussen, en nedergeknield om zijn bed, baden allen voor Z. H. den Paus en voor de nieuwe Hoogeschool van het H. Hart, welke de Kardinaal het „Kind van den Paus" noemde. Uit die dagen dateert het testament van den Kardinaal, waarin hij zegt arm te zijn en arm te sterven, aan zijne kinderen vier werken nalatend, de Hoogeschool van het H. Hart, het Katholiek Volkshuis voor studenten en werklieden, de werken voor de katholieke mannelijke en vrouwelijke jeugd.

Onder de bescherming van het H. Hart en die van den zalig-ontslapen Kardinaal-Aartsbisschop begint de jonge Universiteit haar wetenschappelijk apostolaat.

De jonge instelling begint met twee faculteiten, die van wijsbegeerte en godsdienstleer en die van sociale wetenschappen. Arme wijsbegeerte, wetenschap die alle andere omvat, teruggaande tot de oorzaak van alle dingen, door de moderne gedachte tot een monster geworden! Door sommigen wordt zij zelfs buiten het veld der wetenschappen gesloten! „Wij zijn onverbeterlijke middeleeuwers, zei Pater Gemelli, wij, die ons de oude glorie der oude Pauselijke Hoogenscholen, die zooveel licht over de wereld deden uitstralen, herinneren". De faculteit der sociale wetenschappen moet theoretisch en practisch het licht brengen in het probleem van het maatschappelijk leven.

Dezer dagen, in een audientie toegestaan aan Pater Gornelli, schonk Z. H. de Paus de som van honderdduizend lires voor de nieuwe Universiteit. De *Banco di Roma* schonk gelijke som en dezer dagen herinnerde Pater Gemelli aan eene Italiaansche moeder, die al haar juweelen kwam brengen. „De staatsuniversiteit heeft de ziel van mijn jongen gedood, zei ze, ik hoop dat andere Italiaansche moeders gelukkiger zullen zijn dan ik en hun kinderen naar eene katholieke Hoogeschool kunnen zenden". Een dienstbode bracht een briefje van honderd lires. Men wilde de vrouw niet van de spaarpenningen van een geheel jaar berooven. „Neem ze maar, zei ze, ik weet hoeveel het kost zielen te redden."

Vivat, crescat, floreat, is de wensch die wij van harte de Hoogschool van het H. Hart toezenden, en als katholiek Nederlander, voegen wij een anderen wensch hierbij: Mogen de Bisschoppen van Nederland in het vaderland voor hunne hoogeschool een kassier vinden, gelijk de Kardinaal-Aartsbisschop van Milaan dezen vond voor zijne Universiteit van het H. Hart. *(De Nieuwe Eeuw.)*

Bekendmaking.

Het publiek wordt herinnerd aan art. 2 der Verordening van 31 October 1901 29 Januari 1902 (P. B. 1902 No. 7), thans luidende:

„Iedere hond moet voorzien zijn van: 1o. Een halsband met metalen plaat, waarop vermeld staat de naam des eigenaars;

2o. Een aan den halsband vast te hechten penning, welks vorm en opschrift jaarlijks in de maand Mei door den Procureur-generaal worden bepaald en welke, op vertoon van eene door den Ontvanger afgegeven kwitantie, waaruit blijkt, dat de in artikel 1 bedoelde belasting is betaald, vanwege het plaatselijk Hoofd van Politie tegen den kostenden prijs wordt verstrekt."

De penning zal dit belastingjaar den vorm van een ruit en tot opschrift hebben het getal 1921 en het volgnummer, terwijl het woord Curaçao aan de andere zijde voorkomt.

De penningen zijn aan de Hoofdwacht der politie te Willemstad verkrijgbaar tegen betaling van vijf en twintig cent.

Curaçao, den 2n. Mei 1921.

De Procureur-generaal.

J. B. GORSIRA.

2—4

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ten Spaar- en Beleenbank van *2e Juli 1919 t. m. 31 December 1919*, onder *No. 502. Y, t. m. No. 588. Z*, zal plaats hebben op DONDERDAG den 19 Mei 1921 a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curçao den 14 Mei 1921.

De Voorzitter

9 C. S. GORSIRA